

Vergaderjaar 2009–2010

21 501-20

Europese Raad

Nr. 466

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 februari 2010

In antwoord op de vraag van de vaste commissie voor Justitie van 17 december 2009 over het Herziene adoptieverdrag van de Raad van Europa bericht ik u als volgt.

Het oude Verdrag van de Raad van Europa over de adoptie van kinderen uit 1967 sluit niet meer aan bij de adoptiepraktijk en de regelgeving van de lidstaten. Nederland is nimmer partij geweest bij dit verdrag, omdat het bepalingen bevatte die in strijd waren met de Nederlandse wetgeving. Zo kende de Nederlandse wet gedurende lange tijd een suspensief vetorecht van de ouders, hetgeen niet verenigbaar was met artikel 5 van dat verdrag, kende en kent de Nederlandse wet, anders dan het verdrag (artikel 7) geen minimumleeftijd van de adoptanten, maar een minimumleeftijdsverschil van dezen met het te adopteren kind, en is een bepaling als die van artikel 12 lid 3 van het verdrag, inhoudende dat de wet niet de adoptie van een eigen onwettig kind mag verbieden als deze adoptie de rechtspositie van het kind zou verbeteren, na het Markxs-arrest van het EHRM (EHRM 13 juni 1979, *NJ* 1980, 462) gedateerd.

In recenter tijd werd de wenselijkheid van toetreding door Nederland niet meer opportuun geacht omdat inmiddels ook binnen de Raad van Europa zelf duidelijk was geworden dat het verdrag herziening behoefde. Nederland heeft aan die herziening van harte meegewerkt en ook substantiële bijdragen geleverd. Het resultaat is van dien aard dat toetreding van ons land alleszins aangewezen is.

Het nieuwe verdrag beoogt immers harmonisering van het materiële recht van de lidstaten betreffende de adoptie van kinderen en stelt daarbij het belang van het kind duidelijk voorop. Daarnaast is het een wezenlijke aanvulling op het Haags verdrag van 1993 betreffende de interlandelijke adoptie van kinderen. Het legt waarborgen op, die verzekeren dat adopties die niet onder het Haags verdrag vallen, ook op zodanige wijze plaatsvinden dat deze in het belang van het kind zijn en dat het kind kan opgroeien in een stabiel gezinsverband.

Hoewel toetreding tot het verdrag, behoudens op één punt, niet tot wijziging van de nationale wetgeving, beleid en praktijk inzake adoptie behoef te leiden, kan daarmee door ons land in Europees verband, maar ook mondiaal, wel een signaal worden afgegeven omtrent de inzake adoptie van kinderen wenselijke standaard. Daarbij komt dat het verdrag ook aan paren die niet gehuwd zijn, maar een geregistreerd partnerschap zijn aangegaan en aan paren van hetzelfde geslacht de mogelijkheid geeft om een kind te adopteren. Het gaat hier om punten die voor veel landen (ook Europese) nog geenszins vanzelfsprekend zijn. Het is ook hierom van belang dat Nederland het positieve signaal afgeeft dat van ratificatie uitgaat. De in het voorgaande genoemde noodzakelijke wijziging van Nederlandse wetgeving betreft de bewaartermijn van adoptiedossiers. Het verdrag vereist een bewaartermijn van ten minste vijftig jaar, terwijl in de Wet opneming buitenlandse kinderen ter adoptie een bewaartermijn van dertig jaar is voorgeschreven. Deze wijziging wordt meegenomen in de wijziging van de Wet opneming buitenlandse kinderen ter adoptie die in voorbereiding is. Voor het overige bevat het herziene verdrag geen bepalingen die niet reeds geldend recht zijn in Nederland. Ratificatie van het verdrag door Nederland zal dan ook, behalve ten aanzien van de bewaartermijn van adoptiedossiers, geen verdere gevolgen hebben voor de Nederlandse adoptiepraktijk.

Ten aanzien van ontwikkelingen in de Europese Unie kan ik u berichten dat de Raad van Europa in samenwerking met de Europese Commissie op 30 november en 1 december 2009 in Straatburg een conferentie heeft gehouden met als titel *Challenges in adoption procedures in Europe: ensuring the best interests of the child*. Vertegenwoordigers uit de wetenschap, overheden en belangenorganisaties hebben gesproken over de verschillende bestaande internationale rechtsinstrumenten en de werking daarvan. De discussies over nationale adoptie concentreerden zich vooral op het al dan niet mogelijk maken van adoptie door partners van gelijk geslacht in de nationale wetgeving van de lidstaten. Ten aanzien van de interlandelijke adoptie is vooral het belang van toetreding tot het Haags adoptieverdrag 1993 benadrukt. Daarnaast heeft de Europese Commissie een vergelijkend onderzoek naar de wet- en regelgeving van de lidstaten van de Europese Unie gepresenteerd. Hierbij is ingegaan op de praktische problemen die zich in het kader van het vrij verkeer van personen in het kader van adoptie voordoen. De vertegenwoordiger van de Europese Commissie heeft tijdens het congres verklaard dat in afwachting van het aantreden van de nieuwe Europese Commissie naar aanleiding van het onderzoek nog geen conclusies zijn getrokken.

Voor wat betreft de Nederlandse inzet in internationale besprekingen heeft Nederland stappen ondernomen om tot een intensievere relatie te komen met landen van herkomst en de Europese collega's. Zo heeft Nederland het initiatief genomen om te komen tot een betere informatie-uitwisseling en uitwisseling van *best practices* op het terrein van interlandelijke adoptie in Europees verband. Daarnaast is Nederland dit voorjaar gastheer van de informele conferentie van Europese Centrale autoriteiten voor interlandelijke adoptie. Ook de contacten met landen van herkomst en betrokken internationale organisaties zijn geïntensiveerd en blijven de aandacht houden.

Tot slot kan ik nog melden dat in de zomer van 2010 alle staten die partij zijn bij het Haags Adoptieverdrag 1993 wederom bijeenkomen in het kader van de door de Haagse Conferentie voor Internationaal Privaatrecht georganiseerde bijeenkomst van de *Special Commission* om de uitvoering van het verdrag te bespreken.

De minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin